
Utskriftversion av: <http://hn.se/asikter/kronikor/1.2439094-afrikanska-masterverk>

Publicerad 21 oktober 2013

Afrikanska mästerverk

Nyligen var jag i Rom på några dagars semester. Där såg jag imponerande gamla minnesmärken som det 2 000 år gamla Colloseum, perfekt skulpterade marmorstatyer av Bernini och fantastiska målningar av Michelangelo. De långa tidsperspektiven och de utsökta konstverken var imponerande.

Häromdagen hade jag möjlighet att besöka ett av Stockholms mindre kända museer – Bergrummet på Skeppsholmen. Det är en del av Världskulturmuseerna.

Just nu pågår där en utställning med ”afrikanska mästerverk” – mer än 100 skulpturer och andra föremål av koppar, brons, sten och terrakotta som är flera hundra år gamla.

Många känner inte till att det fanns högtstående kulturer i Afrika långt innan européerna ”upptäckte” kontinenten. Den här utställningen visar föremål från yoruba-folket i det som i dag är Nigeria. Det historiska Ife som föremålen i huvudsak kommer ifrån var ett viktigt maktcentrum i Västafrika från 1100-talet fram till 1400-talet.

De funna föremålen är sannolikt bara en liten del av den kulturskatt som finns i olika delar av Afrika. Skulpturer, statyer, smycken och andra föremål som visas i Bergrummet har oftast hittats av en slump. Sedan har arkeologiska utgrävningar gjort att fler föremål funnits. Men det är bara mycket små områden som undersökts.

När man ser skulpturerna av huvuden, ansikten och djurfigurer imponeras man över hur tekniskt oerhört välgjorda föremålen är och förvånansvärt oförstörda av att ha legat nedgrävda i jorden troligen flera hundra år. Precis som de mer kända konstverken i Rom ger de afrikanska mästerverken en känsla av vördnad över den kultur som fanns en gång och som ännu känns levande.

De flesta av föremålen har samband med tillbedjan av gudar och förfäder. Intressant är att några av de nyaste konstverken visar på den kontakt som de afrikanska rikena hade med de europeiska ”upptäckarna”, bl a i form av mässingsskulpturer i brons med kors runt halsen.

Kulturellt utbyte och internationella kontakter är alltså inget modernt påfund. Och kultur är inte något som bara utvecklats i Europa.

Yngve Sunesson